

2. ŘÍJNA 2020

JAKO KAŽDÝ PÁTEK JSEM PRO VÁS PŘIPRAVIL STRUČNÝ PŘEHLED ZPRÁV
Z ČESKÝCH LITERÁRNÍCH LUHŮ A HÁJŮ:

Ve čtvrtek 1. října uplynulo **100 let od narození** těžce zkoušeného katolického básníka, prozaika, esejisty a literárního historika [Zdeňka Rotrekla](#) (1920–2013). Prožil si odsouzení k trestu smrti, poté na doživotí. Ve věznicích strávil třináct let, pracoval v uranových dolech. Čtyřicet let nesměl publikovat. Zaslouženého ocenění se dočkal až v 90. letech. Klíčové téma pro jeho tvorbu je nasnadě: **zápas věřícího člověka v dobách totality**. – Autorův medailon k výročí připravil spisovatel [Zdeněk Grmolec](#).

„Uvědomíme-li si, pod kolika hrozbami žijeme i bez covidu – v jak labilní fázi se nachází celý ekosystém, jak extrémně vychýlená distribuce bohatství ničí univerzalistickou vizi liberálně demokratické harmonie, jak nás stále pečlivěji šmírují a manipulují digitální přístroje a s tím vším související sekulární fanatismus víry v nekonečný růst –, je zároveň podivuhodné, jak na to všechno vlastně jen **málo reaguje současná česká literatura**,“ píše v Tvaru 15/2020 literární kritička [Eva Klíčová](#).

Letošní 15. číslo webového magazínu [Ravt](#) je věnováno tématu **editorství poezie**. – O podstatě a také o hodnotě práce editora získáte jasný obraz po přečtení rozhovoru s **Janem Šulcem**. O podobě interakce mezi redaktorem a autorem se rozepsal **Jan Štolba** v rubrice Pádlo. K mapování toho, co si přejí od svých editorů autoři a jaké nároky na sebe kladou editoři sami, posloužily **dvě ankety**, v nichž odpověděli Ingrid Artezz, Jiří Dynka, Sylva Fischerová, Tomáš Gabriel, Dan Jedlička, Michal Kosák, Jiří Macháček, Martin Machovec, Simona Racková, Josef Straka a Zdeněk Volf.

„Nebudu čtenáře zdržovat líčením svého milostného vztahu k **organizacím veřejné správy** a napíšu jen, že pokud někdo při četbě Jirousových básní nebo esejí dává přednost elektronické verzi Městské knihovny v Praze před ‚papírovou‘ knihou (...), pak takovému čtenáři není pomoci,“ píše editor [Michael Špirit](#) ve svém příspěvku pro i-Kanon.cz.

„Uprostřed změti knih, hraček a domácích potřeb jsem si uvědomila, že smysl literárních recenzí a našeho časopisu není jen v tom psát o knižních novinkách, ale možná spíše v tom, že dáváme **starým titulům druhou šanci**,“ píše v nové iLiGlose [Barbora Grečnerová](#).

*

Koncem září udělovaly své [literární ceny](#) Nadace Český literární fond, Výbor pro Cenu Václava Buriana i Česká asociace autorů detektivní literatury.

I když padl Svět knihy Plzeň, v řadě jsou další podniky: Tabook, Festival spisovatelů a Podzimní knižní veletrh. První v Táboře, druhý v Praze, třetí v Havlíčkově Brodě. Napsal o nich [Radim Kopáč](#).

Přes 60 malých nakladatelů se představuje na třídním knižním festivalu [Tabook](#), který se od čtvrtka do soboty koná v Táboře. Nabízí tržiště knih, autorská čtení, hudbu, divadlo i výstavy. Letos je akce komornější kvůli koronavirovým omezením. Hlavními tématy jsou **samota a izolace**.

Prestížní britský časopis [Modern Poetry in Translation](#), zaměřený na překlady současné zahraniční poezie, vyhradil v zářijovém čísle **zvláštní prostor českým básníkům**. Jeho vznik iniciovala aktivita Českého literárního centra.

Výstavu ke 100 letům od vzniku slavné hry R.U.R. Karla Čapka, v níž se poprvé objevilo dnes už **mezinárodně užívané slovo robot**, chystá od 26. září 2020 do 28. února 2021 pod názvem [Cesta do hlubin robotovy duše](#) Památník Karla Čapka ve Staré Huti u Dobříše.

Pražské **Divadlo na Vinohradech** se pustilo do adaptace [Českého románu](#) Olgy Scheinpflugové. Kniha, psaná v napjatých dobách, je odkazem ke snahám o československou samostatnost, především se ale stala dokladem velkého milostného vztahu mezi autorkou a jejím manželem – spisovatelem **Karlem Čapkem**.

Ve čtvrtek 7. října v 18 hodin začíná [Noc literatury](#). V pořadí 14. ročník atraktivního happeningu představí současnou evropskou literaturu v nových českých překladech. V Praze akci organizují Česká centra ve spolupráci s Městskou částí Praha 10, letos to jsou **Vršovice a částečně Královské Vinohrady**.

Moravská zemská knihovna v Brně, sekce České literární centrum, vyhlašuje výběrové řízení na [rezidenční pobyty na jaro 2021](#) v Brně a v Praze (zde ve spolupráci se Skautskou nadací Jaroslava Foglara v rámci programu Rezidence Jaroslava Foglara).

*

Spisovatel a scenárista [Vladimír Körner](#) za svůj život viděl tolik zbabělosti a zločinů ze strany takzvaných vítězů, že by to vydalo na několik knih. Nikdy se s tím nesmířil. Už více než dvacet let prózu nepíše, v těch knihách, které stihl, se ovšem vždycky stavěl na stranu utlačovaných, žen, dětí, pozůstalých. A samozřejmě „poražených“, se kterými „vítězové“ krutě zatočili. Jeho portrét připravil Tomáš Pilát.

„Uplynulo dvacet pět let, nyní plyne rok dvacátý šestý **mého nakladatelského života**. Knihy mám stále rád a stále je vydávám. Za ta léta jsem poskytl nescísně rozhovorů, kde jsem vysvětloval osvíceným kulturním redaktorům klausovské éry, že skutečně nevím, jaký mám zisk, a že zisk a byznys je to poslední, co mne zajímá.“ – O vydávání knih píše v rámci seriálu na webu H7O.cz majitel nakladatelství Dauphin [Daniel Podhradský](#).

Členem izraelské delegace pověřené obnovením styků s tehdejšími Československem byl před třiceti lety i [Viktor Fischl](#) (alias Avigdor Dagan) – slavný spisovatel, básník, bývalý diplomat, velvyslanec Izraele v mnoha evropských zemích a ještě předtím přítel a sekretář Jana Masaryka. **Krátce před svou smrtí** poskytl ve svém jeruzalémském bytě, naplněném po strop sbírkou kohoutů všech velikostí, skupenství a tvarů, které po léta vášnivě sbíral, rozhovor hebraistovi a diplomatovi Robertu Řehákovi.

V knize Oblečené k tanci na sněhu zachytila **příběhy žen, které přežily gulag**. Žije v Barceloně, proto příběhy sovětské krutosti a netečnosti prvně vyšly španělsky a katalánsky. Rozhovor se spisovatelkou a překladatelkou [Monikou Zgustovou](#) připravil Petr Vizina.

Jakub Pavlovský v **Benešově** navštívil knihkupectví [Daniely Bendové](#), která se po gymnáziu rozhodla studovat knihovnictví a poté šla pracovat do místní knihovny. Postupně se vypracovala až na funkci vedoucí, již zastávala do roku 1990, kdy knihovnu opustila a začala knihy prodávat.

Knihy a příběhy v nich miluje od dětství, v **nakladatelství Baobab** chce ale vydávat jen ty, se kterými zcela souzní. Její rodina čítá manžela a osm dětí, na přelomu září a října se ale pokaždé ještě krapet rozroste. Do jejího domovského Tábora totiž přijedou návštěvníci knižního festivalu Tabook (1. až 3. října), který s partou nadšenců už devět let organizuje. [Terezu Horváthovou](#) do vltavské Vizitky pozvala Markéta Kaňková.

Díla novodobých klasiků, jejichž překlady jsou tvrdým oříškem, ale také provokativní knihy reprezentující alternativní myšlenkové proudy zvláště v otázce klimatu – tak široký je rozsah nabídky titulů **nakladatelství Dokořán**. Co jejich zakladatelé považují za příznak mozkové smrti? Co jsou podle nich knihy napsané chytráky speciálně pro hlupáky? A který překlad je stejně obtížný jako překlad Joyceova Odysea? Na to se Jan Lukavec zeptal [Zdeňka Kárníka](#) a [Marka Pečenky](#).

Spisovatel, básník a výtvarník [Ivan Matoušek](#), autor jedinečných, proustovscky laděných románů, malíř téměř nevystavovaných obrazů a svého času principál bytového Pět'ova národního loutkového divadla, nyní s opětovnou radostí, úžasem a smutkem nalézá skrze vyprávění ztracený čas. Jeho osudy jsou spjaty zejména se dvěma pražskými čtvrtěmi – s Hlubočepy a se Žižkovem. Jeho vltavské Osudy připravila **Ivana Myšková**.

*

Dystopická povídka spisovatelky [Bianky Bellové](#) Ptačí klec v podání Terezy Hofové. Z autorčina rukopisu pro Vltavu připravila Klára Fleyberková.

„V pondělí byl **svátek svatého Václava**. Pout' ve Staré Boleslavi se konala za hojné účasti, i když pršelo. Ale déšť nových básní o českém patronovi v současnosti nepřichází a nepřichází a ani nové legendy svatováclavské na církevní půdě (ani ve sklepě) nevznikají. Občas se objeví nové převyprávění 'starých pověstí václavských', ale stojí za staročeský prd,“ napsal ve svém sloupku pro web iLiteratura.cz spisovatel [Petr Motýl](#).

Jaroslav Plesl čte na Vltavě povídku Nástroj z knihy [Sáry Vybíralové](#) Spoušť, která autorce vynesla Cenu Jiřího Ortena. Vypráví o jednom nepovedeném vztahu i o těžkostech příliš lehkého žití.

[Martin Reiner](#) napsal svou devátou sbírku poezie, která vychází pět let po té předchozí. Knihu s názvem **Magické číslo 9** vydalo nakladatelství Aula a ukázky z ní přinesl web Nedělní chvílka poezie.

Básník, překladatel, autor knížek pro děti a vysokoškolský pedagog [Radek Malý](#) představuje ve vltavském pořadu BáSnění své oblíbené básně.

*

A na závěr jako obvykle připojuji několik čerstvých **knižních tipů**...

[Viktorie Hanišová: Dlouhá trať \(nakl. Host\)](#)

Život se někdy zastaví. Ať už je důvodem vědomí smrti, osobní selhání, ztracené iluze nebo prostý strach, nevyhnutelně pak přicházejí také úzkosti, pochyby a otázky. Jsou to okamžiky, které nutí promýšlet vlastní bytí v jasném světle, jehož svit často nepřeje společenským konvencím a tomu „být jako ostatní“. – Prozaička Viktorie Hanišová po třech románech ohledává subtilnější a sevřenější prostor povídky. Tematicky propojené svižné texty jsou jako dobře míněné facky: zabolí, ale proberou. Stejně jako protagonisté povídek z Dlouhé trati se i čtenář musí nejdnou zastavit a sám sebe se ptát: Jaký má tohle všechno smysl?

[Anna Burnsová: Mlíkař \(přel. Ester Žantovská, nakl. Argo\)](#)

Mlíkař je intimní příběh z dramatického období konfliktu v Severním Irsku. Osmnáctiletá hrdinka žije stejně jako všichni ostatní bez přestání pod drobnohledem okolí – všichni sledují,

s kým mluvíte, kam chodíte, co čtete, protože každé sebemenší gesto má svůj význam a napovídá, jestli jste „náš“, nebo patříte „k nim“, nebo jste „zrádce“. Když se o ni začne zajímat o hodně starší ženatý muž, „mlíkař“, známý účastí v odboji, nemá úniku v doslovném ani přeneseném slova smyslu. Není kam odejít a nemůže už hledat útěchu ani v četbě za chůze, ani v běhu po místních parcích – „mlíkař“ je všude a zlé jazyky se nezastaví. Kniha v roce 2018 obdržela prestižní Man Bookerovu cenu.

[Jean-Paul Dubois: Na světě žijeme každý jinak \(přel. Alexandra Pflimplová, nakl. Odeon\)](#)

S vypravěčem Paulem a jeho blízkými nahlédneme do odlišných prostředí a míst světa. Francie, Dánsko, Kanada, kostel, rezidenční komplex, hráčské doupě nebo vězení – všude rezonuje kvas doby, zasahující do osudů každého z nich. Paulův otec – dánský pastor, matka – podnikavá krasavice, napůl Indiánka a pilotka, spoluvězeň Patrik – rabiátský Hells Angel... Takové nevšední postavy tvoří důvěrný svět hrdiny, který s nimi zažije okamžiky štěstí i pády, dramata i bezpráví, aniž ho přitom opustí jemný ironický humor. Strhující, dějově i emotivně bohatý a inteligentní román ukazuje svět a lidi, jací jsou: nikdo a nic není jen černé nebo bílé. A právě tahle rozmanitost je tím, co poutá člověka k životu a čtenáře k této knize. Za román Na světě žijeme každý jinak autor roku 2019 získal Goncourtovu cenu.

[David Lynch, Kristine McKennová: Místo snění \(přel. Lucie Kořínková a Michal Prokop, nakl. Paseka\)](#)

Neotřelá kombinace biografie a memoáru dokazuje, že ani kniha o životě a díle geniálního režiséra Davida Lynche nemůže být obyčejná. Vůbec poprvé odkrývá okolnosti zrodu jeho smělých filmových vizí, jako jsou Městečko Twin Peaks, Sloní muž, Mazací hlava, Lost Highway nebo Mulholland Drive. Životopis napsala novinářka Kristine McKennová na základě více než stovky rozhovorů s Lynchovými přáteli, rodinnými příslušníky, bývalými manželkami, herci, agenty, hudebníky a dalšími spolupracovníky. Do textu však vstupuje sám Lynch svými upřímnými komentáři, překvapí například vzpomínkou na pražské natáčení hudby k Modrému sametu nebo zábavnými i ledacos odkrývajícími historkami z dětství a studentských let. Text doprovází téměř stovka unikátních fotografií z Lynchovy soukromé sbírky.

Petr Nagy

Půlnoční Noviny P. N. naleznete na webu [Literární poustevna](#) či v Poznámkách na facebookové stránce [Literární poustevna Petra Nagye](#) a případným zájemcům je budu milerád pravidelně zasílat e-mailem ve formátu PDF (pište na poselpulnoci@seznam.cz).